

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Fredagen, den 31 October, 1766.

Förtsättning om Bath. (Se N:o 40.)

Bath är til sin hushugnad en den wäkraste stad man wil se, hwartil onskeligen des altför härliga belägenhet i snerhet bidrager, och den förbi sittande floden Nuon.

Staden har ofta waret förstörd, och man wet, att den gamle staden har waret 12 fot under den nu warande. I upgräfde källare har 1753 funnits en Piedestal med Inscription:

LOCUM RELI
 GIOSUMPERIN
 SOLENTIAM E
 RUTUM
 VIRTUTE TN
 AUGREPURGA
 TUMREDDIDIT

E

C SER

C SERVILIUS
EMERITUS

o PEG.

North och South Paraden är et kosteligt arbete; bör snarare kallas Theatren, hwarest man med fulkomlig förnöjelse sent och bittida promenerar.

Orange Groven utan för Abbey Kyrkan är en wacker plats, besatt med trån, och liknar torget i Hag. Där är en Obelisc uprest, Prinsen af Oranien til ära, som här uppehölt sig 1734 för brunsdrifnings skul. På Obeliscen, som är uprest af Richard Nash, finnes följande Inscription:

In memoriam
Sanitatis
Principi Auriaco
Aquarum Thermalium Potu,
Favente Deo,
Ovante Britannia,
Feliciter restitutæ,
MDCCXXXIV.

Den Skönhet Bath nu äger, säges hon hafwa fådt inom dessa sista 30 åren.

Af de omliggande högder är Landsdown och Claverton de wakraste, hwarest man andas en oförlifnelig ren lust; hwarföre man äfwen observerat, at, i synnerhet på Landsdown, inwånarne
hunnis

hunnit ofta til en ålder af 100 år och vårdsvær.
Utsigten ifrån dessa hillar är ogement wacker.
Man kan se många milar bortåt, och i klart vä-
der Bristols canal, sjelfwa Bristols stad, en del
af Wales, m. m.

På landsdown såges wåra det alratsjenligaste
gräs för får; hwarföre och landsdowns särefott
hålles för det bästa och jötaste i hela Europa.

Här nedanföre wid Londons Road är en wac-
ker bngnad, som kallas Bladuds Buildings.

En plats på landsdown, 4 mil ifrån Bath,
är märkwärdig för en bataille, som under incifes
oroligheterne, i Carl den Förstes tid, där blifwet
hållen, emillan Kungens partie och de upror ske-
Cheferne woro Bevil Granville, som jöll på plat-
sen, och William Waller. Kongen miste här
flera Officerare och folk af rang, ån soldater;
men motpartiet blef til slut icke desto mindre drif-
wet til rygga, at det måste retirera sig neder til
Bath.

Lord landsdown har låtit upresa härstädes et
monument, sin farfar, Granville, til ewig åmin-
ne. Inscriptionerne äro nåara versar, som mest
af tiden äro utnötte. Under står, at Geora Gran-
ville, lord landsdown, reste stenen 1720, och sist:
Dulce est pro Patria mori På en annan sida
är ån ytterligare Hjeltens Eloge uprepad. En
hoper Tropheer synas här jämwäl, tillika med
Ångelska Konunga-wapnet och det Granvilliska.

Sjelfwa Monumentet är i rätt god smak och
med kostnad updraget.

På Claverton hill har Ralph Allen, Esq. låtit upresa et stycke af fästning eller flott, som gifwer en wacker prospect nedre i Bath, emedan den är bygd frammanför en fog. Man berättade mig däruppe, at Esquiren låtit upmura denna bygnad, at därifrån fluta wid solenne tilfällen. Huset syntes mig icke tjenligt därtill, och mycket mindre at bo uti, emedan hålen hwarfen liknade ånmen til fönster eller stycke-gluggar; men bygnaden hade ännu icke mer än en fida färdig.

Wid muren, hwaraf fogen innestängdes, woro planterade walnöts häckar, och ute på saltet här och där små tallfogar, omgifna med höga murar. Kan hända dessa allenast woro plantationer, utur hwilka man efter handen tänker utfluta träden på andra platser. Jag uptråkte wid nedgången en af mineral-källarne, som gifwa Bath des härliga watten.

Samme Esq. Ralph Allen tilhörer jämwäl Prior-Park, som icke ligger långt ifrån Claverton Down, ofwanföre en dal, som går ända til Bath, och äger en den skönaste prospect i werlden.

Det är ock et af de kosteligaste gods jag någonsin sedt, och ibland de dyrbaraste jag funnet en particulär åga. Bygnaden består af et stort hus midt uti, eller i centro, i front af den döserande parken eller trågård. Til huset höra två pavillons, och ända twänne små flnglar för betjenter, och uthus. Allt är sammanbundet med arcader, och hela bygnoden gör en curv-linea til ongesjär 1000 fot i längden. Sjelfwa Corps de
Logis

Logis är uti Corinthisk orden frönt med en balustrade. Centrum avancerar framåt, och utgör en bred Hectastyl Portico af Skönt utseende. Det liknar häruti, em ej öfverträffar, lord Linlars palais wid Wanstedt, ej långt ifrån London, som likväl är af långt större plan.

Huset är twänne våningar högt med 15 fensster i längden.

Rummen inuti kunde jag ej så se, efter Herren sjelf war hemma. De Stola eljest, efter berättelse, swara emot den utvärtes pragten. Vafom huset äro Stöna parterrer med ätfilliga upgångar. Midt för huset är en statue af General Wade af marmor, uprest honom til ära, af Mr. Allen, för bewista wälgerningar, som inscriptio- nen på foten utwisar. Denne foten, jämwal af marmor, föreställer, i bas relief, omliggande hillar och den strax här ofwansföre belägna stengrufwan, hwarest all sten, til husbyggnad i Bath och här omkring, brötes.

I parken eller trädgården woro ätfilliga gräf- da dammar och canaler, i hwilka watnet nedspelte igenom ofynliga råmmor under jorden; jämwal ätfilliga wakra waser här och där; ibland statuerne sägs en Moses uppe i en klyfta, hwarest han står i watnet til knäs; ty en källa ströter sig där neder. Han är i den attitude liksom han skulle falla i förundran däröfwer, at han med sin klypp funnat ätstadkomma et så stort underwerk, at prässa watten utur hårda klippan. På flera ställen i trädgården äro grottor, hwaribland är en, icke

ännu tillfyllest färdig, som inuti skal formera en lössal af palmträd, som sammanflåta sina grenar. Dessa skola söljagteligen målas gröna, fast än de äro af sten. Arbetet är i ny smak och rätt wacker.

På et annat ställe war et litet hus, hwarest en källa af chrysell klart watten kom utur jorden, eller öfra delen af ena wäggen. Ner inunder war en stor reservoir, klädd i botten och på sidorne med Porcellains brickor, och tjente til et kalt bad för Herrskapet i huset. I en wåning under denna, och äfwen lägre än jorden utansöre, war en fiskdam, på samma sätt beklädd med porcellain, i och utur hwilken watten beständigt löper. Här faller watten med starkare force. På bornen äro go årskilliga gåddor och abborrar, som tydeligen kunde ses, och woro intet mycket rädda.

Inmot där parken fick et något annat utseende, war en brygga lagd öfwer den widlyftiga med konst gräfda dammen. Denna war oförlifneligen wacker, med 3 hwall och af Jonisk orden; sidorne woro öppna, men pelare uppehölllo taket.

I trågårdens til höger låg jämwäl mjölk-huset, där ost och smör af enkomt folk dageligen göres. Til hela detta widlöftiga godsset är ej mer än 30 acres land, men det lärer wara lå mycket fetare.

Esq. Allen sades wara nu 70 år gammal, har inga barn. En syster-son och syster-doter äro närmaste släktingar; men han kan gifwa sin hårlighet til hwem han wil, sade trågårdens-mästaren.

Denne Herrens syster-doter är gift med Biskopen af Gloucester, D. Warburton, som äfwen

nu här uppehöll sig, och ligger til sängs, sedan han nyligen, i et fall i trapporne, brutet armen af sig. Jag mötte hans Biskopinna med et annat Fruntimmer i trädgården.

Ibland andra wakra och publika bygnader i Bath komma först Kyrkorne at nämnas.

St. Peters och Pauls, almänt kallad the Abbey, är den förnämsta och största, blef grundad, efter berättelse, år 775, af Kong Offa; men Biskop Oliver King lät upresa närwarande bygnad 1495. Anledningen därtill såges han hafwa sådt af en dröm eller syn om en natt, då han låg och mediterade i sin säng. Sir John Havrington berättar Historien således: At Biskopen såg lifsom Helga Trefaldigheten för sina ögon med up- och nedstigande Änglar. Han tykte sig äfwen se et olive-träd, frönt med en krona, och inbillningen war så stark, at han jämnwäl trodde sig höra en röst, som sade: Let an olive (Oliver) tree establis h the Crown, and let a King restore the Church. Detta hade sådant intruck på Prälaten, at han strax beslöt at nybygga Kyrkan St. Peter, lät utan upskof börja arbetet, och til hogkomst af sin dröm, lät utgraswa eller re-presentera den å båda sidor om stora Kyrko-dörren; hwilken bildtugning ännu är i godt stånd, och föreställer långa stegar med änglar dårå up- och nedklifwande. — Inscription öfwer är: De fursum est. De öfriga stenstolarne på sidorne har tiden gjordt oläseliga. Inwärtens liknar Kyrkan nästan aldeles Westminster Abbey i London,
med

med et afstängt chor, hwari Gudstjensten för-
rättas. Resten af Kyrkan och en annan predik-
stol äro allenast för prydnads skull. Denna pre-
dikstol är af sten, helt massiv, hwaruti äro med
uphögda bokstäfwer öfwerst, et: Non Nobis,
Domine, non nobis, sed Tuo Nomini da
gloriam, och på undre randen eller wid stolen:
In Nom. Patris, Filii & Sp. St. A. 1612.
Sidorne prydas af några wapen.

Kundgörelser.

Sedan Kongells stad, wid nyligen förflutne
Riksdag, återwunnet den uti staden, öster om
Kyrkan, belägna Commendants trågård; har
samma trågård blifwet afdelt uti fem stycken tom-
ter, hwardera tomt innehåller uti bredden til ga-
tan 36 alnar, uti längden från gatan til ålswen
100 alnar, och uti bredden wid ålswen i propor-
tion; och som Magistraten med stadens Äldste
funnet för godt, det böra dessa tomter på offente-
lig auction til den mestbjudande blifwa försälde,
warder härmedelst almänneligen kundgjort, at
samma tomter den 5 nästinstundande November,
klockan 10 förmiddagen, å stadens Rådhus,
komma at förauctioneras.

På Stor Källaren äro gurkor i ottingar insatte,
och säljas til 5 Dal. S:mt ottingen.

Den Almänheten läswade Berättelsen om de
Höatidelsaheter, som i agttoogs i Götheborg
under Deras Konal. Högheters härwaro, erhålles
nästkommande Söndag på Beursen.